

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОБДАРОВАНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ У ШВЕРСИГЕТУ

Добровольська Наталія Анатоліївна, здобувач Національної академії державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького *Науковий керівник*: кандидат психологічних наук, доцент, професор кафедри психології та педагогіки навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ *Бажанюк В.С.*

Соціально-економічні зміни в системі освіти у сучасних умовах розвитку українського суспільства, спонукають до впровадження нових підходів щодо розвитку обдарованих педагогів, які зможуть успішно оволодівати новими психолого-педагогічними технологіями та активно впроваджувати їх в практичну діяльність викладача в університеті. В психологічній літературі досить динамічно вивчаються педагогічні здібності, обдарованість та творчість: М. Амінов, В.Бажанюк, Ф. Гоноболін, М. Дьяченко, М. Кабардов, Л. Кандилович, В. Клименко, В. Крутецький, Н. Кузьміна, Н. Левітов, А. Маркова, В. Моляко, Т. Остафійчук, Є. Рогов, А. Щербаков та ін. Однак однією з актуальних є проблема розвитку педагогічної обдарованості викладачів фізичного виховання.

Як свідчить практика та досвід навчання викладачів фізичного виховання закладів освіти на курсах підвищення кваліфікації, більшість педагогів потребує актуалізації розвитку потенційної обдарованості. Оскільки сама практика ставить проблеми творчого характеру і удосконалення навчальних програм, розвиток обдарованості педагогів, організація консультативної роботи з батьками студентів.

Результати теоретичного аналізу та отримані нами дані в процесі емпіричних досліджень доводять, що :

1. Обдарованість як генетично та соціально обумовлена індивідуально психологічна відмінність характеризується такими ознаками як максимальне пристосування до світу, оточення, знаходження рішення у всіх випадках, коли створюються нові, непередбачені проблеми, що вимагають саме творчого

¹д²д³. т-г ■

2. Педагогічна обдарованість виступає як інтегративна властивість особистості вчителя, як критерій якісного становлення особистості педагога, що веде до породження нових, оригінальних педагогічних ідей

3. Спортивну обдарованість особистості розглядають як поєднання задатків особистості, що сприяють максимальному розвитку її рухових, фізичних і психічних здібностей для високих досягнень у спорті. В структуру спортивної обдарованості входять фізичні задатки до певного виду спорту; здоров'я (фізична витривалість, сильна нервова система); сенсорно-перцептивні здібності (великий діапазон можливостей органів чуття; швидкість сенсорних процесів; просторово-часова рухова координація); наполегливість у досягненні високих результатів у спорті; гнучка моторна координація; високі адаптивні можливості у ситуації невизначеності.

4. Системний аналіз при вивченні особливостей розвитку педагогічної обдарованості у майбутніх вчителів фізвиховання дозволяє суттєво поглибити і розширити осмислення сутності системи, її структури, організації, цілей і завдань функціонування, закономірностей розвитку, визначити оптимальні шляхи та методи розвитку осіб з високими спортивними здібностями.

5.. Дослідження довели, що в структурі педагогічних здібностей талановитих викладачів повинен бути високий і складний рівень розвитку проєктувальних і конструктивних умінь, які дають можливість регулювати процес діяльності, включати в діяльність, знаходити привабливими різні види діяльності, узагальнювати результати, вміння мотивувати, акцентувати увагу і направляти діяльність та спеціальні здібності до предмету.

6. Для конструювання системи занять з фізичного виховання по певній темі або розділі фітнесу та аеробіки є необхідним вибір певної психолого-технологічної структури з відповідним змістовним наповненням (послідовна структура, блокова структура, різнорідні концепти, однорідна діяльність, групова робота, ситуативна структура, індивідуальні програми). Це дає можливість вміло конструювати заняття, враховуючи при цьому індивідуальні варіації фізичного розвитку кожного студента та створення власних програм досягнення ними фізичної досконалості.

7. Вагомим доповненням до методичного інструментарію викладача фізичного виховання при конструюванні та проектуванні навчальних занять є використання психолого-технологічної карти, яка включає бази даних з наборами навчальних цілей, критеріїв оцінки їх досягнення, форм, методів, способів, прийомів навчання, зразків індивідуальних програм і способів їх складання, особливості використання інших технологічних і інформаційних засобів навчання.

8. В структурі особистості педагогічно обдарованих вчителів відмічається високий і складний рівень розвитку проєктувальних і конструктивних умінь (регулювати процес діяльності, включати в діяльність, знаходити привабливими різні види діяльності, узагальнювати результати, вміння мотивувати, акцентувати увагу і направляти діяльність), що дає можливість здійснювати викладання на високому рівні.

9. Для засвоєння інтелектуального та когнітивного досвіду обдарованим педагогам фізичного виховання необхідне сприйняття визначного педагогічного досвіду інших, розуміння власних сильних та слабких сторін професійної діяльності, вміння використання набутого прогресивного досвіду на практиці.

Перспективи подальших досліджень ми вбачаємо у розробленні тренінгу сприйняття інтелектуального та когнітивного досвіду для педагогів фізичного виховання.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В СИСТЕМІ ПСИХІАТРИЧНОЇ ДОПОМОГИ: МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ І РЕАЛІЇ УКРАЇНИ

Чернушенко Дмитро Антонович, ад'юнкт кафедри філософії та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ *Вовк В.М.*

Захист та дотримання прав людини в сфері надання психіатричних послуг є лакмусовим папірцем ефективності здійснення соціальних, політичних і демократичних перетворень в нашій країні. Тому ця сфера перебуває під постійним контролем як міжнародної спільноти так і громадянського суспільства. Захист прав вразливих верств населення відображає не тільки юридичний, правовий простір існування людини в сучасному суспільстві, але й висвітлює проблеми ефективності державного управління, рівня надання медичних послуг та стану моральної свідомості і людяності.

Сутність універсальної концепції прав людини може бути окреслена наступним чином - визнання людської гідності і прав людини найвищими абсолютними цінностями; визнання прав людини такими, що не можуть бути відчужені через політику держави; визнання рівності людей в гідності та правах; визнання усієї системи громадянських, політичних, економічних, соціальних та культурних прав людини; визнання цінностей демократії та правосуддя; забезпечення системи міжнародної та внутрішньодержавної системи захисту прав людини. [1, с. 60]

Загальна декларація прав людини (1948 р.) є документом, в якому надані найбільш авторитетне визначення міжнародних норм в сфері прав людини. Міжнародний білль про права людини - це неофіційна назва набору міжнародних документів, котрий складається із Загальної декларації прав людини (1948 р.); Міжнародного пакту про громадянські та політичні права (1966) [2]; Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права, який був прийнятий Генеральною Асамблеєю 16 грудня 1966 року і вступив в силу 3 січня 1976 року [3] та Факультативного протоколу до Міжнародного пакту про цивільні та політичні права (1966р.) [4]. До базових документів також відносять: Другий Факультативний протокол до Міжнародного пакту про громадянські політичні права, що стосується скасування смертної кари [5], Факультативний протокол до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських чи таких, що принижують гідність, видів поведіння та покарання [6].

Незважаючи на ратифікацію Міжнародного білля про права людини в Радянському Союзі грубо порушувались права людини в тому числі і за